

Upeu. 9. III 1979.
KUC.

NASTAVNO-NAUČNOM VEĆU PRIRODNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA

Na osnovu odluke Komisije za doktorate od 15.II 1979.g. i Nastavno-naučnog veća Prirodno-matematičkog fakulteta od 22.II 1979.g. izabrani smo u komisiju čiji je zadatak da da ocenu doktorske disertacije mr Slobodana Čurčića STANOVNIŠTVO FRUŠKOGORSKE OBLASTI. Pre dve godine komisija u istom sastavu imala je čast da podnese ovom veću mišljenje o podobnosti kandidata i teme. Tom prilikom je konstatovano da je mr S. Čurčić veoma uspešan i vredan naučni radnik (do završetka disertacije 12 naučnih radova od kojih su dva krupne i značajne monografije, čemu treba^{ti} dodati i završeni atlas stanovništva Vojvodine - jedinstveni rad ove vrste kod nas) i da je kao kandidat potpuno podoban za rad na doktorskoj disertaciji.

Posle detaljnog pregleda disertacije komisija podnosi nastavno-naučnom veću sledeći

I Z V E Š T A J

Obim teksta iznosi 355 stranica. ^{njega} U ~~koji~~ je, kao naučna dokumentacija, ugrađena 1 geografska karta, 65 grafikona, 84 tablice, 10 karata - shema. Spisak korišćene literature sadrži 64 izvora, od kojih 5 pripada samom autoru.

Ceo tekst je podeljen na opšti (52 %) i poseban (48 %) deo. Fruškogorska oblast zahvata površinu od 1434 km² i u njoj se nalazi ukupno 69 naselja u kojima je u vreme popisa stanovništva 1971. godine živela 121.000 stanovnika. Najstariji podaci kojima je autor raspolagao potiču sa početka XVIII veka a precizna statistička gradnja crpljena je iz 11 popisa stanovništva od kojih je najstariji (1869.g.) izvršen pre više od jednog veka. Stanovništvo je vrlo heterogeno i više puta je bilo izloženo krupnim promenama.

Autor je imao zadatak da prouči stanovništvo ove mnogonacionalne oblasti i da utvrdi koji su društveni i prirodni faktori u prošlosti i danas delovali na njegovu koncentraciju, razmeštaj, migracije

biološke i socijalno-ekonomske strukture. Pristupajući temi mr S. Ćurčić je na dvadesetak strana dao precizno i tačno bitne fizičko-geografske crte ispitivane oblasti koje objašnjavaju privlačnost ovoga prostora za naseljavanje, da bi zatim prešao na krupne istorijske pokrete stanovništva kroz koje se formirala sadašnja etnička struktura, na savremene privredne karakteristike oblasti i koncentraciju privrednih i neprivrednih funkcija po naseljima. Pošto je na ovaj način dao bitne polazne parametre autor je prešao na obimnu i preciznu studiju demografskih karakteristika i procesa u stanovništvu fruškogorske oblasti. Osnovna pažnja je ovde usredsređena na period od poslednjih 100 godina. U okviru toga date su promene broja stanovnika i regionalne razlike, osnovni faktori koncentracije i karakteristični položaji naselja i promene razmeštaja stanovništva ~~u prošlosti~~. Neobično je važna i uspešna originalna studija o prirodnom kretanju stanovništva u kojoj se iznose određujući faktori nataliteta, mortaliteta i prirodnog priraštaja sa promenama i regionalnim razlikama u toku XX veka. Isto tako veliku vrednost ima poglavlje koje kompleksno obrađuje migracije stanovništva (poreklo useljenika i migracioni pokreti prema vremenu kada su izvršeni i prema vrsti kojoj pripadaju) Studija o demografskim karakteristikama završava se poglavljem o biološkim strukturama stanovništva (polna i starosna), kontingentima (ženski fertilni kontingent i radni kontingent) i socijalno-ekonomskim strukturama (prema aktivnosti, delatnosti, položaju u zanimanju, sektoru vlasništva, bračnosti), etničkoj strukturi i strukturi domaćinstava i najзад, intelektualnim strukturama stanovništva (pismenost i školska sprema).

Drugi (posebni) deo rada ima takodje veliku naučnu vrednost: on se sastoji od 69 malih monografija naseljenih mesta fruškogorske oblasti i njihovog stanovništva. U granicama mogućnosti postignuta je uniformnost i za period od poslednjih 100 godina date su posebno

za svako mesto, one karakteristike, stanja i procesi, koji su u opštem delu dati za fruškogorsku oblast u celini.

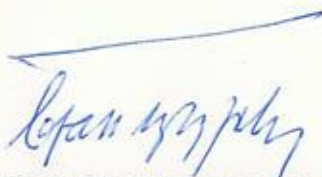
Zaključak disertacije predstavlja visokokvalitetnu sintezu u kojoj su, na osnovu delovanja specifičnih faktora i ~~stra~~ zakona društvenog razvitka, izdvojeni periodi u kojima su biološko i društveno kretanje stanovništva ispitivane oblasti imali posebne, karakteristike (periodi pre prvog svetskog rata, za vreme prvog svetskog rata, između dva rata, za vreme drugog svetskog rata i posle drugog svetskog rata). Na osnovu obilja dobro sistematizovanih podataka autor je bio u stanju da pruži naučno zasnovanu prognozu o budućem toku svih procesa koje je proučio.

Samostalan doprinos nauci koji je mr Slobodan Ćurčić dao u svojoj studiji STANOVNIŠTVO FRUŠKOGORSKE OBLASTI sastoji se u tome što je tačno utvrdio faktore koncentracije stanovništva i promena u njegovom razmeštaju za poslednjih 100 godina, što je proučio i objasnio osnovne komponente prirodnog kretanja stanovništva i njegovog mehaničkog (migracionog) kretanja kroz jedan vrlo dug vremenski period u kojem su delovale vrlo različite društvene zakonitosti, najzad, što je uspešno proučio i objasnio sve osnovne strukture kojima se karakteriše jedno stanovništvo. Sve ovo on je učinio za fruškogorsku oblast u celini i za svako naseljeno mesto posebno. Na osnovu ovih originalnih rezultata on je dao prognozu o budućim promenama u stanovništvu ove oblasti koja, kao i cela studija predstavlja dragocenu naučnu dokumentaciju za regionalno prostorno planiranje i privredno planiranje uopšte u ovom jedinstvenom nacionalnom parku koji u isto vreme predstavlja privredno vrlo aktivnu oblast.

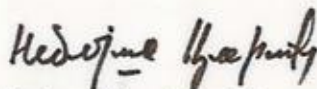
Na osnovu svega izloženog komisija smatra da se ova disertacija može oceniti kao uspešna i da se može pristupiti njenoj javnoj odbrani.

te sa velikim zadovoljstvom predlaže nastavno-naučnom veću PMF
da takvu odluku i donese.

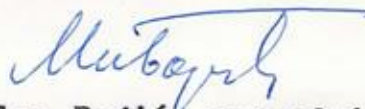
U Novom Sadu
26.II 1979.g.

Dr Branislav Bukurov, redovni član SANU

Dr Nebojša Carić, redovni profesor PMF

Dr Milan Bajić, vanredni profesor Ekonomskog
fakulteta